

Pensioenfonds ABP opent aanval op De Nederlandsche Bank

Posted on 18 december 2021 by Eduard Bomhoff

Het ABP pikt het niet meer. Voor de zoveelste keer eist De Nederlandsche Bank (DNB) dat het pensioenfonds de 900.000 oud-werknemers de bekende boodschap stuurt: ook volgend jaar mogen we uw pensioen niet aanpassen aan de geldontwaarding.

Voor de gemiddelde ABP-klant met een pensioen van 900 euro per maand, betekent dat een schade die sinds 2009 is opgelopen tot meer dan 250 euro per maand. Cumulatief hebben de pensionado's bijna twee jaar pensioen ingeleverd door de achterstand over alle jaren sinds 2008.

Maar het ABP voegde een bericht toe: 'Het verantwoordingsorgaan van ABP adviseerde negatief'. Volgens de werknemers en de gepensioneerden die daarin zijn gekozen is DNB nu echt te ver gegaan. Namens drie miljoen Nederlanders met pensioengeld bij het ABP hebben zij het vuur geopend en ik denk dat ze DNB gaan verslaan onder leiding van hun nieuwe CEO Harmen van Wijnen die aantreedt op 1 januari en van het bestuur nu al extra bevoegdheden heeft gekregen (zie *mijn*

column van 27 november). Voor het eerst ben ik optimistisch, niet alleen door 5 procent inflatie die vraagt om compensatie, maar ook vanwege belangrijke nieuwe ontwikkelingen in het pensioendebat. Het ziet er slecht uit voor DNB en dus goed voor alle pensionado's en deelnemers in de pensioenfondsen.

Op 25 oktober sprak een oud-directeur beleggingen van he ABP, Jelle Mensonides, op een symposium van KBO-Brabant, de grootste ouderenbond van Nederland – en de enige die geen subsidie aanneemt van de overheid, en dus de handen vrij heeft. Mensonides zei: 'De financiële situatie van pensioenfondsen is bezien vanuit de solvabiliteit meer dan voldoende'. Mensonides oordeelde dat het nieuwe, individuele stelsel dat DNB promoot een achteruitgang betekent voor werknemers en gepensioneerden: 'Een slecht politiek compromis'.

Omtzigt bezorgd

Op 6 november organiseerde de groep rondom Kamerlid Omtzigt ook een bijeenkomst over pensioenen. Omtzigt is bezorgd dat DNB haar nieuwe stelsel wil doordrukken met de zoethouder dat de pensioenen misschien wel eerder kunnen worden aangepast als de Tweede Kamer snel akkoord gaat: 'Snel een wet behandelen die gaat over de hervorming van €2000 miljard lijkt me geen goed idee'.

Rob de Brouwer (pensioenfonds Hoogovens) en *Bernard van Praag* (econometrist, lid KNAW, veel gepubliceerd over pensioenen) legden nog eens uit dat de pensioenen zonder bezwaar volledig kunnen worden gecorrigeerd voor de inflatie.

Waarom kijkt DNB toe op pensioen?

En ik kreeg gelegenheid om te vertellen dat Nederland het enige land is in West-Europa waar de Centrale Bank (DNB) toezicht houdt op de pensioenfondsen. Zonder uitzondering is overal elders toezicht op banken (waar bankiers zaken doen met geld dat niet van hen is, en soms bezwijken voor hebzucht) gescheiden van toezicht op pensioenfondsen (waar respect gepast is jegens deelnemers en gepensioneerden). Niet zo in Nederland.

Na de duidelijke boodschappen van de twee seminars (waar DNB tot onze spijt schitterde door afwezigheid) kwamen er vorige week ook na vier weken studie

antwoorden van het Ministerie van Sociale Zaken op twee vragen van senator Martin van Rooijen, geïnspireerd door de *eerdere artikelen* van uw columnist. Ik vat vraag en antwoord hier samen:

1. Waarom is Nederland het enige land in West-Europa waar de centrale bank ook toezicht houdt op pensioenfondsen? (sinds 2006, daarvoor was er een aparte Pensioenkamer). Antwoord: tevredenheid over het Nederlandse systeem bleek uit een rapport uit 2007. Verder geen argumenten. Maar dat was dus nog vóór DNB begon met het bevriezen van de pensioenen en het pleiten voor een ongunstig, individueel nieuw systeem.
2. Zijn de scenario's die DNB iedere drie maanden dwingend oplegt aan alle pensioenfondsen niet veel te extreem en leiden die dus tot ongefundeerde bangmakerij? Toevallig had onze kleindochter – eerste klas V.O. – een proefwerk wiskunde en vroeg ze opa om een paar sommen. Ik zei: 'Iemand heeft 100 euro maar verliest de helft en dan het jaar daarna belegt hij wat er over is en verliest nog eens de helft daarvan'. Onze Emma wist dat er dan nog 25 euro resteert.

Dat moet een verrassend nieuw inzicht zijn voor de ambtenaar van Sociale Zaken die na vier weken studie een antwoord gaf aan de senator waaruit bleek dat rekenen met percentages hem boven de pet gaat: als de beurs twee jaar achter elkaar daalt met 20 procent, is dat volgens deze pensioen-expert bij het ministerie een daling van 40 procent. Elders in zijn antwoord heeft hij het over (sic) 1200 procent daling van de beurs. Fout, fout en een griezelig signaal van zowel de incompetentie van zo'n ambtenaar en de kennelijke onverschilligheid van het topmanagement van het departement om serieuze vragen van een senator te laten behandelen door iemand die het onderwerp wél beheerst.

De prijzen vliegen omhoog

Vijf procent inflatie, een benzine prijs met cijfer 2 voor de komma (volgens de ANWB is zo'n 2 uniek in heel Europa waar prijzen schommelen rond 1,7 euro), recordprijzen voor aardgas en elektriciteit, en een winter die nog moet beginnen. Dat schreeuwt om aanpassing van de pensioenen, en ik denk daarom dat de politici, bang voor miljoenen boze kiezers, DNB in de komende koude januari onder de pomp houden totdat de pensioenen behoorlijk zijn gecorrigeerd.

Pieter Omtzigt heeft op de bijeenkomst van 6 november al precies aangegeven wat dan het grote politieke gevaar is. DNB zal gezicht willen redden en dus beweren dat de pensioenen natuurlijk kunnen worden verhoogd als de Kamer maar snel instemt met het nieuwe stelsel. Maar dat zijn twee zaken die niets met elkaar van doen hebben en niet met chantage mogen worden gekoppeld.

De reclame van DNB voor het nieuwe stelsel is zoals bekend gebaseerd op een rekenmodel van het CPB waarvan de auteur maanden geleden al eerlijk heeft toegegeven dat het niet deugt. Het wordt verdedigd door een directeur 'onderzoek' van DNB die in 1995 begon met onderzoek en toen zijn eerste en enige artikel schreef (waarin hij toevallig mijn werk citeerde), maar het bij dat ene artikel heeft gelaten.

Hakken in het zand

Zo'n man na 20 jaar zonder enige eigen prestatie op onderzoeksgebied kiezen als directeur 'onderzoek' is een affront voor serieuze voorgangers als Martin Fase en Lex Hoogduin die wel verstand hadden van onderzoek, een desillusie voor de serieuze onderzoekers bij DNB die aan zo'n man moeten rapporteren, en een teken dat het bij DNB gaat om macht en invloed in overlegorganen, niet om serieus te helpen bij een eerlijke discussie.

Blij dat dit 'verantwoordingsorgaan' de hakken in het zand zet, en dat het bestuur van het ABP dat direct heeft gedeeld met alle gepensioneerden. Drie miljoen Nederlanders met een belang in het ABP kijken nu uit hoe Harmen van Wijnen opkomt voor dat belang en de Kamer gaat vragen om correctie voor de inflatie en natuurlijk ook om beter toezicht op de pensioenen.

Dat kan na vijftien autistische en arrogante jaren bij DNB daar beter zo snel mogelijk vertrekken en weer terugkeren tot een integere en hoffelijke sector-toezichthouder, zoals vóór 2006.

Eduard Bomhoff *gaat na de jaarwisseling zijn vierde jaar in als (vrijwel)* ***wekelijkse columnist*** *van Wynia's Week. Wynia's Week draait op de auteurs en de donateurs. Steunt u Wynia's Week* ***ook in het nieuwe jaar, 2022?*** *Dat kan* ***HIER****. Hartelijk dank!*